

Om makroøkonomi og modeller

9. November 2018

Finn Olesen

Hvad er en model?

- En model er en konkret repræsentation af en given teori, som er:

An economist uses the word to mean an abstract representation of the world. In this context, abstract means to omit certain variables or factors when trying to explain or understand something

Hvad er en model?

Og i den forbindelse er det vigtigt at huske, at:

they [altså økonomerne] focus on the major factors or variables that they believe will explain the phenomenon they are trying to understand

Roger Arnold: *Economics*, 1996, pp. 16-17

Tradeoff'et

Husk:

Du køber operationalisme på realismens bekostning ...

'Keep the model simple, but not too simple!'

De to tilgange

Partielle ligevægtsmodeller

eller

Generelle ligevægtsmodeller

→ er begge lige brugbare ...?

De to tilgange

MEN:

hvad med tilpasningsprocesserne mellem ligevægt nr. 1
og ligevægt nr. 2?

Hvad ved vi om uligevægtsforløb?

→ ***HVORFOR*** og ***HVORDAN*** kommer vi fra den ene
til den anden ligevægt?

De to tilgange

We should be more interested not in the periods where the economy is running along relatively smoothly, but in the periods where it changes ... we should be studying non-normal periods, instead of normal ones, because that is what causes real problems. And we do not do that ... That is the major failure in macroeconomics. It does not address the serious problems that we face when we get out of equilibrium. And we are out of equilibrium most of the time

Kirman (2011) – et interview i Erasmus Journal for Philosophy and Economics, Vol. 4: No.2; p. 62

Om adfærdsændringer

Er adfærden stabil eller ændrer den sig som følge af forstyrrelser?

→ fører et eksogent chok (eksempelvis Δ økonomisk politik) til endogene tilpasningsprocesser?

1976: Makroøkonometri og Lucas kritikken

Om makroøkonometriske modeller

Skal disse være teorifunderet: fra en given teori til en konkret model?

Men der er jo ikke nødvendigvis teorikonsensus?

Så kan de

også være datadrevne: fra givne data til en konkret model?

Kausalitetsproblemet:

Ex ante = ex post

eller

ex ante \neq ex post

Om fordele ved en matematisk model

Matematiske modeller, hvorfor? Tja ... måske fordi:

1. Behov for information → pres fra beslutningstagere
2. Fordi man kan
3. Jo bedre modeller, jo bedre beregninger og jo bedre prognoser?
4. Karrierer varetagelse
5. Måske det bliver lettere at overskue komplekse teoretiske sammenhænge?
6. En hensigtsmæssig måde at overføre viden på (entydighed & præcision)?
7. Måske det kan fremme objektiviteten i den offentlige debat om ændringer i den økonomiske politik?

Hvor gode skal modeller være til at forudsige?

Med sikkerhed ved vi, at prognoser aldrig holder præcist.

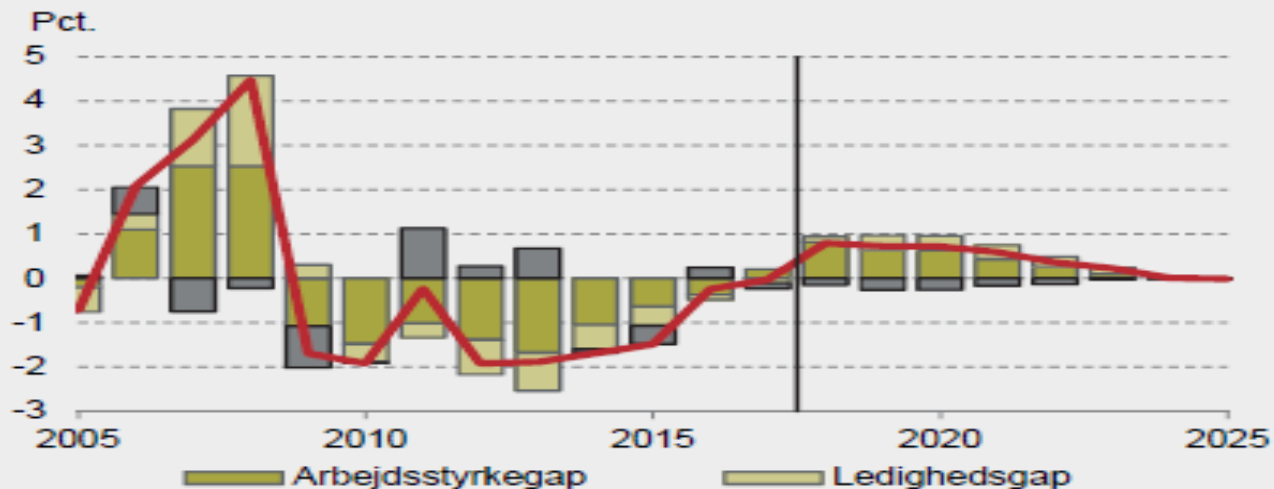
Men de bør i den mindste kunne fange tendenser og trenden ...

Men gør de så det? Bliver virkeligheden virkelig, som de nedenstående figurer tilsiger?

Moderne tider: DØR F17

FIGUR I.2 BESKÆFTIGELSESGAP

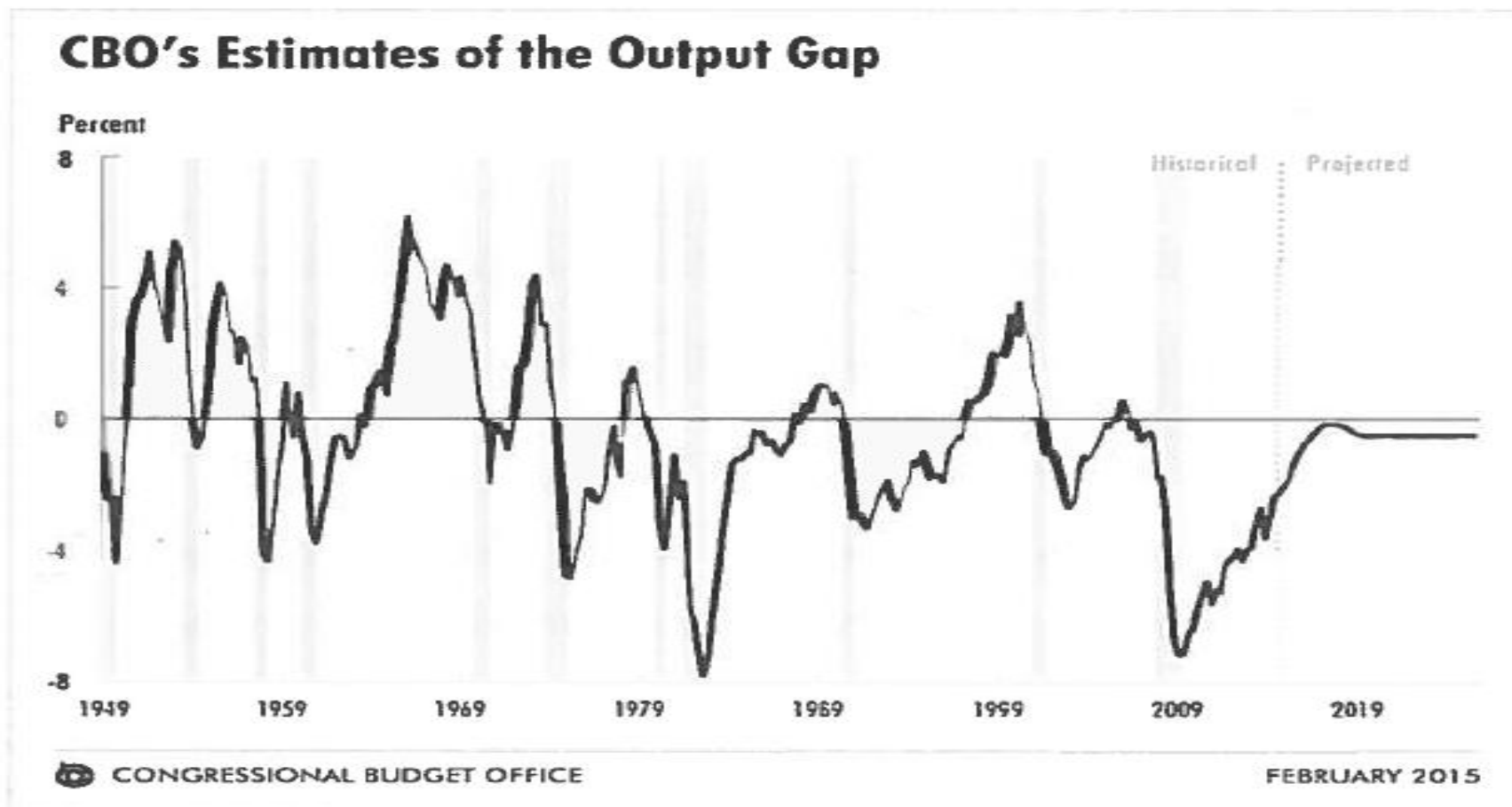
Der er udsigt til en lille højkonjunktur målt ved beskæftigelsesgap.

Anm.: Den lodrette streg angiver overgangen til prognosen. Ledighedsgap er i figuren vist som strukturel minus faktisk ledighed, og beskæftigelsesgap i personer kan derfor opgøres som summen af arbejdsstyrkegap og ledighedsgap.

Kilde: Danmarks Statistik, ADAM's databank og egne beregninger.

Moderne tider: ej blot et dansk fænomen ...

Kilde: CBO (2015)

Keynes citater

Og huskes skal det, at den økonomiske adfærd er en forventningsbetinget adfærd, hvorfor det må anerkendes, at:

We are merely reminding ourselves that human decisions affecting the future, whether personal or political or economic, cannot depend on strict mathematical expectation; since the basis for making such calculations does not exist; and that it is our innate urge to activity which makes the wheels go round, our rational selves choosing between the alternatives as best we are able, calculating where we can, but often falling back for our motive on whim or sentiment or chance

GT, pp. 162-163

Keynes citater

Derfor er det ifølge Keynes økonomens opgave at forsøge:

to discover what determines at any time the national income of a given economic system and ... the amount of its employment; which means in a study so complex as economics, in which we cannot hope to make completely accurate generalisations, the factors whose changes mainly determine our quaesitum. Our final task might be to select those variables which can be deliberately controlled or managed by central authority in the kind of system in which we actually live

GT, p. 247

Keynes citater

Og selvfølgelig var Keynes' syn på økonomi og modeller metodologisk funderet:

Economics is a science of thinking in terms of models joined to the art of choosing models which are relevant to the contemporary world.

It is compelled to be this, because, unlike the typical natural science, the material to which it is applied is, in too many respects, not homogeneous through time

Keynes citater

Og Keynes fortsætter:

***Progress** in economics consists almost entirely in a progressive improvement in the choice of models ... I also want to emphasize strongly the point about economics being a moral science. I mentioned before that it deals with introspection and with values. I might have added that it deals with motives, expectations, psychological uncertainties. One has to be constantly on guard against treating the material as constant and homogeneous
CW (XIV: 296 & 300).*

Keynes citater

Derfor advarede Keynes også om:

Too large a proportion of resent 'mathematical' economics are merely concoctions, as imprecise as the initial assumptions they rest on, which allow the author to lose sight of the complexities and interdependencies of the real world in a maze of pretentious and unhelpful symbols
(GT, pp. 297-298)

Og minder dette egentlig ikke ret meget om Paul Romers argumentation fra 2016, når han konkluderer, at man i dag bør tale om 'post-real macroeconomics'?